

ROZHODNUTIE

Číslo: 0032/2023/E-ZK
Číslo spisu: 6310-2023-BA

Bratislava 10. 11. 2023

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie plynárenstva a obchodu s elektrinou a plynom, ako orgán príslušný na konanie podľa § 9 ods. 1 písm. b) tretieho bodu a § 9 ods. 1 písm. c) prvého bodu v spojení s § 16 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov vo veci konania o mimoriadnej regulácii

r o z h o d o l

podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov tak, že konanie o mimoriadnej regulácii, ktorého účastníkom je regulovaný subjekt Energie2. a.s., Lazaretská 3a, 811 08 Bratislava, IČO 46 113 177, v zastúpení advokátskou kanceláriou POLÁČEK & PARTNERS s.r.o., Hurbanovo nám. 1, 811 06 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO 50 568 124, začaté z podnetu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, **z a s t a v u j e**, pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Odôvodnenie:

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) listom č. 36242/2023/BA zo dňa 11. 10. 2023 (ďalej len „oznámenie“) oznámil regulovanému subjektu Energie2. a.s., Lazaretská 3a, 811 08 Bratislava, IČO: 46 113 177 (ďalej len „regulovaný subjekt“), že podľa § 14 ods. 3 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“) je účastníkom konania o mimoriadnej regulácii, ktoré úrad začal z vlastného podnetu podľa § 16 ods. 3 zákona o regulácii. Oznámenie bolo regulovanému subjektu doručené dňa 25. 10. 2023.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o regulácii, ak je to potrebné na dosiahnutie účelu regulácie podľa § 3 ods. 1 a ak vznikne mimoriadna trhová situácia alebo ak dôjde k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia alebo ak si to vyžaduje ochrana spotrebiteľa, úrad môže regulovať aj ďalšiu činnosť, tovar alebo cenu v sieťových odvetviach okrem tých, ktoré sú uvedené v § 11 a 13 (ďalej len „mimoriadna regulácia“). Mimoriadnu reguláciu môže úrad vykonať len po predchádzajúcom prerokovaní s Európskou komisiou.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o regulácii konanie o mimoriadnej regulácii sa začína z podnetu úradu.

Podľa § 16 ods. 4 zákona o regulácii úrad v konaní o mimoriadnej regulácii môže rozhodnúť o regulácii ďalšej činnosti, tovaru alebo ceny v sieťových odvetviach okrem tých, ktoré sú uvedené v § 11 a 13 a

- a) prijať opatrenie spočívajúce v uložení povinnosti a jej podmienok,
- b) určiť rozsah a spôsob vykonávania regulácie ďalšej činnosti, tovaru alebo ceny,
- c) určiť cenu.

Podľa § 16 ods. 5 zákona o regulácii pri mimoriadnej regulácii sa primerane postupuje podľa § 12 až 15.

Podľa § 14 ods. 3 zákona o regulácii, ak sa začalo cenové konanie na podnet úradu, je účastníkom konania regulovaný subjekt, ktorého má úrad v úmysle cenovo regulovať.

V súlade s § 14 ods. 1 zákona o regulácii v spojení s § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) sa konanie o mimoriadnej regulácii začína dorúčením oznámenia o začatí konania účastníkovi konania (regulovanému subjektu).

Úrad v konaní o mimoriadnej regulácii postupuje podľa zákona o regulácii a správneho poriadku.

Podľa § 10 písm. c) tretieho bodu zákona o regulácii úrad sleduje trh s elektrinou a trh s plynom, mieru otvorenosti trhu s elektrinou a trhu s plynom a úroveň transparentnosti trhu s elektrinou a trhu s plynom, vyhodnocuje dosiahnutú úroveň hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou a na trhu s plynom a predpoklady na mimoriadnu reguláciu a vypracúva odporúčanie na zlepšenie súťažných podmienok na trhu s elektrinou a na trhu s plynom.

Úrad v oznámení uviedol, že na základe údajov, ktorými disponuje a podkladov predložených regulovaným subjektom v nadväznosti na prieskumy zverejnených cien za dodávku elektriny a plynu nepodliehajúcu regulácií cien zo strany úradu, uverejnené na webovom sídle úradu, možno konštatovať nepriaznivé aspekty prevládajúce na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu, keďže prevláda nedostatočné reflektovanie vývoja trhových cien energií v zverejnených cenníkoch za neregulovanú dodávku elektriny a plynu, prevládajú pomerne vysoké cenové hladiny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v Slovenskej republike (ďalej len „SR“) v porovnaní s cenovými ponukami v okolitých krajinách (Česká republika, Rakúsko a Nemecko), miera zverejňovania a aktualizácie cenníkov za neregulovanú dodávku je pomerne nízka, a trh dodávky elektriny a plynu prejavuje známky zvyšujúcej sa miery koncentrácie trhu vyjadrenej indexom Herfindahl – Hirschman (HHI).

Úrad ďalej v oznámení na základe údajov a podkladov, ktorými disponuje v rámci výkonu vlastnej činnosti, uviedol nasledovné.

Súčasná situácia na trhu dodávky elektriny a plynu pre koncových odberateľov vykazuje známky nedostatočného informovania o zmluvných cenách za dodávku elektriny a plynu u koncových odberateľov, ktorí majú uzatvorenú zmluvu o dodávke elektriny alebo plynu za cenu neregulovanú úradom. Odberatelia tak majú nedostatok informácií o ponuke dodávateľov a tým majú limitované možnosti vybrať si medzi produktami a službami dodávky elektriny a plynu. Absencia transparentne zverejnených zmluvných cien za dodávku elektriny a plynu je o to závažnejšia, že tieto ceny sú podkladom pre stanovenie kompenzácií na zvýšené náklady na energie pre odberateľov zo strany vlády SR.

V súčasnosti vláda SR kompenzuje rozdiel nad rámec štátom stanovených cenových stropov na dodávku elektriny a plynu na základe príslušných nariadení vlády SR a iných schém pomoci v réžii Ministerstva hospodárstva SR, akou je aj poskytnutie dotácie na pokrytie

dodatočných nákladov v dôsledku zvýšenia cien elektriny a plynu. Týka sa to dodávky elektriny a plynu pre zraniteľných odberateľov (domácnosti, malé podniky, zariadenia sociálnych služieb, spoločenstvá vlastníkov bytov, a pod) ako aj neregulovaných koncových odberateľov (podnikatelia, verejné inštitúcie, neziskové organizácie, samosprávy, a pod.).

V závere roka 2022 však došlo legislatívnymi zmenami k značnému rozšíreniu skupiny zraniteľných odberateľov s účinnosťou k 01. 01. 2023. Zároveň aj v priebehu roka 2023 niektorí dodávateľia umožňujú odberateľom vstúpiť medzi zraniteľných odberateľov a poskytovať im dodávku elektriny a plynu za štátom zastropované ceny. To výrazne znížilo budúce náklady niektorých dodávateľov na nakupovanú elektrinu alebo plyn, keďže pre týchto nových odberateľov dodávateľia pravdepodobne nakupovali elektrinu alebo plyn až na prelome rokov 2022 a 2023, prípadne až v priebehu roka 2023, za výrazne nižšie ceny ako prevládali v priebehu predošlých mesiacov roka 2022. Avšak dodávateľia v priebehu roka 2023 nepristúpili k zníženiu zmluvných cien dodávky elektriny a plynu pre nových zraniteľných odberateľov a nepremietli znížené náklady do cien pre odberateľov. Obdobná situácia prevláda aj v neregulovanej dodávke elektriny a plynu, kde miera aktualizácie zverejnených cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu (nepodliehajúcu cenovej regulácií zo strany úradu) je nedostatočná vo svetle zásadne klesajúcich trhových cien energií v posledných mesiacoch.

Uvedené okolnosti vytvárajú riziká pre neregulovaných odberateľov, ako aj pre kompenzačné energetické schémy štátu z pohľadu zvýšených nákladov na energie pre odberateľov ako aj finančných zdrojov štátu potrebných na kompenzácie. Trh neregulovanej dodávky elektriny a plynu prejavuje známky nedostatočnej motivácie prevažujúcej časti dodávateľov reagovať na aktuálnu situáciu na trhu a stav netransparentnosti a nízkej flexibility zverejnených cien za dodávku energií môže byť pre nich *de facto* vyhovujúci z pohľadu finančných prínosov.

Na základe vyššie uvedeného úrad uviedol, že pristupuje k zavedeniu mimoriadnej regulácie pre dodávku elektriny a plynu nepodliehajúcu regulácií cien zo strany úradu, a to formou prijatia opatrení spočívajúcich v uložení povinností regulovanému subjektu uvedených v oznámení.

Úrad v oznámení regulovanému subjektu uviedol, že podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 27 ods. 1 správneho poriadku je oprávnený pred vydaním rozhodnutia vyjadriť sa k jeho podkladom, k spôsobu jeho zistenia a navrhnúť jeho doplnenie v lehote sedem dní odo dňa doručenia výzvy. Zároveň úrad požiadal regulovaný subjekt, aby poukázal na všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, ktoré by mal úrad zväziť pri rozhodovaní v tomto konaní a predložil úradu príslušné podklady preukazujúce tieto okolnosti. Regulovaný subjekt bol ďalej poučený, že ak sa v určenej lehote nevyjadrí, úrad bude mať za to, že k podkladom pred vydaním rozhodnutia nemá pripomienky a rozhodne vo veci.

Regulovaný subjekt prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 26. 10. 2023 doručil úradu list zaevidovaný pod podacím číslom úradu 38106/2023/BA označený ako „Oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia, Žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie a Žiadosť o nahliadnutie do spisu“, ktorým oznámil úradu prevzatie zastupovania regulovaného subjektu, požiadal o predĺženie lehoty na vyjadrenie o 30 dní a požiadal o určenie termínu na nahliadnutie do administratívneho spisu.

Úrad listom č. 38159/2023/BA zo dňa 27. 10. 2023 čiastočne vyhovel žiadosti regulovaného subjektu o predĺženie lehoty a lehotu na vyjadrenie predĺžil do 06. 11. 2023.

Právny zástupca regulovaného subjektu dňa 30. 10. 2023 nahliadol do administratívneho spisu č. 6310-2023-BA, o čom bol spísaný záznam.

Regulovaný subjekt prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil úradu dňa 06. 11. 2023 vyjadrenie k oznámeniu o začatí konania o mimoriadnej regulácii zaevidované pod podacím číslom úradu 39223/2023/BA.

Regulovaný subjekt vo svojich vyjadreniach okrem iného uviedol, že žiada, aby úrad zastavil konanie, nakoľko mimoriadna regulácia regulovaného subjektu nie je dôvodná, pretože regulovaný subjekt svojím konaním nespôsobuje úradom vytýkané nedostatky trhu. Regulovaný subjekt uviedol, že pravidelne mení a zverejňuje cenníky, za čo ho úrad aj verejne vyzdvihol, a že v rámci uplatňovania kompenzácií postupuje vždy korektne. Regulovaný subjekt ďalej uviedol, že ako alternatívny dodávateľ má iba nepatrné percentuálne zastúpenie na trhu, a teda pokiaľ je účelom mimoriadnej regulácie zlepšenie situácie na trhu, mimoriadna regulácia regulovaného subjektu je bezúčelná a nebude mať na situáciu na trhu žiaden dopad. Úrad je povinný zohľadniť vo svojom rozhodnutí o mimoriadnej regulácii, ktoré má individuálny charakter, konkrétnosti a odlišnosti jednotlivých prípadov.

Úrad opätovne preskúmal všetky podklady pre rozhodnutie, ako aj dôvody, ktoré regulovaný subjekt uviedol vo svojich vyjadreniach, a uvádza nasledovné:

Zámer úradu zaviesť mimoriadnu reguláciu voči regulovanému subjektu vychádzal zo záverov vykonaných prieskumov a podkladov, ktorými disponoval úrad, podľa ktorých v súčasnej trhovej situácii oblasť dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané a konkurencieschopné ceny nie sú naplnené. Teda vznikla mimoriadna trhová situácia a došlo k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočnej konkurencie medzi dodávateľmi, pričom úradom navrhované opatrenia mimoriadnej regulácie spĺňajú zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie podľa § 3 ods. 1 zákona o regulácii, a to zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny, s cieľom ochrany koncového odberateľa.

Zavedenie mimoriadnej regulácie musí byť vždy potrebné na dosiahnutie účelu regulácie a vo svojej podstate predstavuje kritérium verejného záujmu. Regulácia slúži na zabezpečenie dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané ceny a v určenej kvalite. Uvedený cieľ musí byť dosiahnutý transparentným a nediskriminačným spôsobom. S ohľadom na invazívnu povahu regulácie je pri nej nevyhnutné vždy zohľadniť požiadavky proporcionality. Zároveň musí byť zavedenie mimoriadnej regulácie adresné vzhľadom na individuálnu povahu rozhodnutia o mimoriadnej regulácii.

Úrad uvádza, že zavedením mimoriadnej regulácie sleduje zlepšenie situácie na trhu, zníženie koncentrácie a zabezpečenie väčšej konkurencie ponúk. V nadväznosti na argumentáciu regulovaného subjektu úrad uvádza, že mimoriadna regulácia voči regulovanému subjektu je bezúčelná, vzhľadom na veľkosť portfólia odberateľov regulovaného subjektu, teda zavedenie mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu nebude mať na situáciu na trhu žiaden dopad, resp. len minimálny. Tým pádom nebude naplnený cieľ samotnej mimoriadnej regulácie.

Pri posudzovaní účelnosti mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu úrad vzal do úvahy zásadu *de minimis non curat lex* (ďalej len „zásada *de minimis*“), ktorá sa uplatňuje v práve Európskej únie. Táto zásada je v legislatíve, ako aj v rozhodovacej činnosti Súdneho dvora Európskej únie akcentovaná predovšetkým v súvislosti so súťažným právom (čl. 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) a štátnou pomocou (čl. 107 a nasl. Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Zároveň však platí, že zásadu *de minimis*, ako všeobecnú právnu zásadu platnú v rámci práva Európskej únie, možno aplikovať tiež v iných oblastiach, vrátane energetiky a sieťových odvetví, ktoré sú vzhľadom na svoj charakter, osobitosti regulácie blízkymi oblasťami súťažného práva v rámci úseku hospodárskeho práva. Zásada *de minimis* sa zároveň uplatňuje aj v slovenskej právnej úprave pri zákaze dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž podľa zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý v spojitosti s vyhláškou Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 188/2021 Z. z., ktorou sa ustanovujú prahové hodnoty na určenie,

či dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov alebo rozhodnutie združenia podnikateľov má zanedbateľný účinok na hospodársku súťaž, ustanovuje, že prahová hodnota pri horizontálnych dohodách (dohody medzi konkurentmi) je stanovená na úrovni 10 %, t. j. dohody medzi podnikateľmi, ktorých spoločný trhový podiel nepresahuje 10 %, sa nepovažujú za dohody obmedzujúce súťaž. Za určitých podmienok možno považovať za hraničnú hodnotu aj 5%-tný podiel na relevantnom trhu, avšak ide o situácie, kedy medzi podnikateľmi existuje viacero dohôd, ktoré spoločne majú vplyv na 30% trhu a zároveň účastníci týchto dohôd majú aspoň 5%-tný trhový podiel.

V nadväznosti na uvedené úrad uvádza, že v súvislosti s dosiahnutím cieľa zlepšiť situáciu na trhu nemá dôvod mimoriadne regulovať účastníka trhu s elektrinou alebo s plynom, ktorého dopad na trh resp. podiel na trhu je nepatrný. V opačnom prípade by bol úrad povinný mimoriadne regulovať každý jeden subjekt, ktorému bolo vydané povolenie na dodávku elektriny alebo plynu, resp. každý jeden subjekt, ktorý si splnil oznamovaciu povinnosť vo vzťahu k dodávke elektriny, a to bez ohľadu na reálny prínos tejto regulácie, ktorá má mimoriadny charakter.

Vzhľadom na trhovú podiel regulovaného subjektu za rok 2022 na trhu s elektrinou pri dodávke elektriny pre odberateľov elektriny, ktorí nemajú uzavretú zmluvu o dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom v rozsahu cca. [REDACTED] % a na trhu s plynom pri dodávke plynu pre odberateľov elektriny, ktorí nemajú uzavretú zmluvu o dodávke plynu alebo zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom v rozsahu cca. [REDACTED] %, s poukazom na zásadu *de minimis*, možný vplyv regulovaného subjektu na zlepšenie situácie na trhu s elektrinou alebo trhu s plynom, zníženie koncentrácie a zabezpečenie väčšej konkurencie ponúk, možno považovať za zjavne zanedbateľný.

Úrad s ohľadom na charakter mimoriadnej regulácie pri zohľadnení princípu proporcionality a zásady vhodnosti, nevyhnutnosti a primeranosti zásahu, uvádza, že vzhľadom k možnému výsledku mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu, minimálnemu dopadu na trh s elektrinou a trh s plynom, v spojení s nenaplnením cieľa a účelu mimoriadnej regulácie, možno považovať dopady zavedenia mimoriadnej regulácie na regulovaný subjekt za neprimerané.

Podľa § 30 ods. 1 písm. h) správneho poriadku správny orgán konanie zastaví, ak odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Na základe uvedených skutočností úrad rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa podľa § 30 ods. 2 správneho poriadku nemožno odvolať. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Richard Ružička
riaditeľ odboru regulácie plynárenstva
a obchodu s elektrinou a plynom

Rozhodnutie sa doručí:

POLÁČEK & PARTNERS s. r. o., Hurbanovo nám. 1, 811 06 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 568 124

[REDACTED] Poznámka: Nezverejnené údaje sú predmetom obchodného tajomstva.